

samlingen og, da han saa den megen Fortvivelse, som han havde vakt i Menneskenes Sind, føjede til paa en venlig Maade: Græder ikke Børn, thi det turde være Løgn alt sammen, og derved trøstede Menigheden paa en Maade, som jeg vilde henstille til det ærede Medlem at gøre et Forsøg paa at anvende, naar han tager Ordet næste Gang; for det kunde være, at der var et eller andet æret Medlem i Forsamlingen, der virkelig troede paa Historien om den stakkels forfulgte Lejer, der endelig ikke maatte kunne slutte Overenskomst med et andet voksent Menneske angaaende en Kapital, som efter Nutidens Begreber, med den store Økonomi, vi skal anvende, maa siges at være svirvlende, lad mig sige 50—100 Kr. om Aaret. Nej, Lejeren maa ikke gøre det selv, han skal have Gangkury paa, han skal anbringes paa en passende Maade med al mulig offentlig Beskyttelse. Han maa godt ordne sin Urtekræmmerregning, ogsaa godt slutte Kontrakt med sine Tjenestefolk, han maa gerne gaa ud paa Arbejdspladsen og slutte Overenskomst med Arbejdsgiveren om sin Løn, ja, han maa endogsaa bestemme, hvad han agter at anvende til Klæder, til Værtshus og andre Fornøjelser, til Sporvogn — der skal vi jo ogsaa have Forhøjelse —, til Drosker, til, hvad han i øvrigt ønsker at bruge sine Penge; til men der er et bestemt Omraade, hvor han endelig ikke maa faa Lov til at handle som selvstændig Mand, det er, naar han skal træffe sin Husvært og skal have Overenskomst med ham om Husleje-forhøjelse. Der løber han en forfærdelig Risiko. Men Gud være lovet, vi har de Radikale, der kan klare det for disse Lejere. Jeg venter mig da ogsaa, at det ærede Medlems Billede i Morgen vil blive udstillet her i Byen som et af de Ansigter, man bør stirre paa, naar man nu efter endt Forhandling i Dag faar en Huslejelov, der ikke ganske ruinerer auf einmal samtlige Lejere her i Byen, f. Eks. ved at vedkommende skal handle under Ansvar, naar de træffer Overenskomster.

Denne Betragtning, som jeg vil tillade mig at kalde et Udslag af Lejerhysteriet, den Betragtning, der gaar ud paa, at Lejerne ikke maa kunne bindes ved deres Overenskomster, har saamaend ingen Steder hjemme i en nøgtern Debat om dette Spørgsmaal. Der er noget, der hedder Lejerhysteri, der er naturligvis ogsaa noget der hedder Ejerhysteri, og Ejeren med deres hysteriske Krav til den ene Side svarer, ganske nøje til det Lejerhysteri, der har

Ordførerskaberne til den anden Side herinde. Mig forekommer det, at man overfor begge Dele maatte stille sig, hvad jeg vilde kalde, nogenlunde i Midten og erkende, at en Overenskomst mellem to Parter, Lejer og Ejer, er den naturligste Ting af Verden, som man ganske rolig kunde lade staa som det, den er, idet man maatte gaa ud fra, at den i det største Antal Tilfælde svarer til, hvad de vedkommende Parter finder rimeligt. Men for at faa denne Ting igennem har man maattet opgive alt andet, og dermed har man efter min Mening stillet Ejerne i en Situation, der ikke er, som den burde og skulde være. Jeg brugte det Udtryk før, at der var noget, som hed Lejerhysteri, og noget, som hed Ejerhysteri, og jeg nævnedes som Eksempel paa det første, hvad den ærede Ordfører havde anført om Overenskomsterne. Jeg nævnedes tillige Overdrivelsen fra den modsatte Side, nemlig det Krav, som fra visse Ejer kredse er fremsat om ikke alene Overenskomstret, men samtidig Opsigelsesret, saaledes at man først faar Frihed til Overenskomst og dernæst Frihed til Opsigelse. Dette er et overdrevent Ejerkrav, som vil kunne stille Lejeren i en meget vanskelig Situation og vil kunne hindre ham i frit at kunne slutte Overenskomst, idet Ejeren vil kunne tvinge den vedkommende gennem Trusel med Opsigelse til at gaa ind paa en alt for høj Leje. Der har man Overdrivelsen til den anden Side.

Det forekommer mig, at det for Lovgivningsmagten maatte være let her at gaa mellem Scylla og Charybdis og at føre Lovgivningsarbejdet frem ad en Mellemlinie, saaledes at man uden at skulle gøre Indremødelser paa andre Punkter kunde fastslaa, at hvad voksne Mennesker aftaler i fri Overenskomst, uden at nogen af Parterne paa Forhaand er under nogen Trusel, betragtes som gyldigt.

Jeg skal dernæst bemærke, at Lovforslaget efter min Mening ikke er godt affattet. En Række Bestemmelser er meget vage. § 6 er et særlig udmærket Eksempel i den Henseende, der er luttet glidende Udtryk: „lignende Lejligheder“, „eventuelt tilsvarende Kvarterer“, „vel vedligeholdte“ og til den modsatte Side „ikke vel vedligeholdte“, endvidere „som Regel“ o. s. v. Saa er der ogsaa en Lakune i dette Lovforslag, som maaske dog kunde stoppes undervejs. Under den Hastighed i Arbejdstempelet, som Rigsdagen udmærker sig ved, idet alt bliver jaget, for ikke at sige jasket, igennem, er der ofte Masser af Huller i de